

OPLICO – iššūkių ir galimybių projektas

Atvira, tolerantiška ir liberali bendruomenė kiekvienam, nepaisant socialinio statuso, išsilavinimo, rasės, lyties ar požiūrių – tai vienas iš 21-ojo amžiaus iššūkių, suteikiančių galimybių suaugusiųjų švietėjams kurti ilgalaikį ir pozityvų efektą, perkeltiant Europos šalių patirtį ir gerąsias praktikas į vietines bendruomenes ir jų veiklas. Nuo 2016 metų Švietimo centras koordinuoja rajono suaugusiųjų švietimą, todėl dalyvavimas šiame projekte teikia puikią galimybę pasinaudoti projekto partnerių patirtimi. Jau įvyko du tarptautiniai partnerių susitikimai Telšiuose ir Storde (Norvegija) bei trumpalaikė mokymo(si) veikla Ibbenbiurene (Vokietija). Kiekvieno susitikimo metu lankomos įvairios institucijos, diskutuojama su vietinių bendruomenių nariais, pristatoma geroji patirtis apie tai, kaip kuriamos atviros, tolerantiškos ir liberalios bendruomenės, ieškoma unikalių patirčių partnerių šalyse bei atsakymo į klausimą, kaip įvairiose šalyse pasireiškia daugiakultūriškumas ir socialinė įtrauktis.

Pirmasis susitikimas. Telšiai, 2017 m. spalio 4-7 d.

Projekto partneriams pristatoma socialinė sistema bei padėtis Telšiuose ir Lietuvoje (pranešėja R. Raginskienė, Telšių r. savivaldybės administracijos socialinės ir rūpybos sk. vyr. specialistė), applanoma Degaičių seniūnija, susipažįstama su charizmatiškuoju seniūnu, Gineso rekordininku A. Kontrimu ir vietine bendruomene bei jų patirtimi, unikaliame Degaičių parke pasodinamas paprastasis skroblas kaip OPLICO projekto simbolis. „Telšiuose gyvena normalūs žmonės, turintys normalias problemas, kurios sprendžiamos normaliomis socialinėmis pedagoginėmis priemonėmis. Telšiuose nėra pabėgėlių, nes Lietuva, galbūt, dėl mažų įsidarbinimo sąlygų, pabėgėliams nėra patraukli“, - teigia M. J. Ballouhey Schneider ir G. Schneider straipsnyje „Atvira, tolerantiška ir liberali visuomenė kiekvienam. Daugiakultūriškumas ir socialinė įtrauktis – XXI a. iššūkis“. Partnerius žavi Telšių istorija ir architektūriniai sprendimai. Prie žemaitiškos meškos, kurios nosį patrinti tiesiog būtina, pastebimas užrašas „Patria una“ („Tėvynė viena“), kuris, anot partnerių, kaip ir tėvynė neturi siauros reikšmės – „Patria una“ suprantama kaip „Tėvynė visiems“ ir reiškia socialinę įtrauktį – apie tai kalba ir OPLICO projektas. „Telšių bendruomenės vadovai užsako ne tik gražius, bet ir pragmatiškus meno kūrinius“ – konstatuoja susitikimo dalyviai. Gražus ir meniškas Telšių miesto vaizdas teigiamai veikia formuojant identitetą bei kuriant įtraukties modelį. Besąlygiškas pasiruošimas padėti rizikos grupės žmonėms ir imigrantas yra gerosios patirties ženklas, simbolizuojantis įtrauktį. Miesto istoriniuose statiniuose-paminkluose aiški nuoroda į daugiakultūriškumą, o Degaičių bendruomenės pavyzdys rodo, kaip identiteto ir autentiškumo stiprinimas gali padėti kurti atvirą, tolerantišką ir liberalią bendruomenę.

Antrasis susitikimas-trumpalaikė mokymo(si) veikla. Ibbenbiurenas (Vokietija), 2018 m. kovo 14-18 d.

B. Tenbruck, Šteinfurto apskrities administracijos atstovas, pristato Šteinfurto regioną, informuoja apie milijonines investicijas į profesines mokyklas, apie aktyvią savanorystę – vien šiame regione dirba 11 tūkst. Savanorių, bei išreiškia tvirtą įsitikinimą, kad ateičiai reikia ruoštis jau dabar, dirbant su jaunais žmonėmis! Įžvalgu ir pragmatiška... Pamoka tarptautinėje Ibbenbiureno profesinės mokyklos klasėje, mokytoja A. Borhardt. Klasėje mokosi 7 tautybių jauni pabėgėliai: iš Afganistano, Mongolijos, Sirijos, Somalio ir kt. Kiekviena etninė grupė pristato savo šalį anglų ir vokiečių kalbomis. Galimybė betarpiškai pabendrauti su mokiniais: Isiten, jaunas kurdas iš Sirijos, vaišina rytietiškais saldumynais, kuriuos pagamino jo mama. Vaikinas didžiuojasi savo mama, kuri irgi mokosi vokiečių kalbos, tėvas liko Sirijoje. Šie jauni žmonės turi net 8 vokiečių kalbos pamokas per savaitę, taip pat mokosi matematikos, kompiuterinio raštingumo, religijos, susipažįsta su politinėmis aktualijomis, mokosi profesijos (restoranų industrijos, ligonių priežiūros, statybų srityse). Su šia klase dirba 14 mokytojų! Nesutarimų tarp skirtingų tautų atstovų nėra, tai nuširdžios jaunų imigrantų globos rezultatas. Jie noriai rodo nuotraukas iš įvairių užsiėmimų - jaučiasi gerai. Panašių klasių yra ir kitose ugdymo įstaigose Vokietijoje. Osnabriuke Pramonės ir komercijos rūmų atstovai pristato jaunų imigrantų mokymosi ir įsitraukimo į darbo rinką galimybes. Kasmet organizuojamas dualinis profesinis mokymas (2 dienos mokykloje, 3 dienos įmonėje), į kurį įtraukiami 65 jauni imigrantai. Vėl Ibbenbiurene... Susitikimas su mokyklos socialine darbuotoja N. Wichmann ir jos patirtis, dirbant su 1600 moksleivių. Susitikimas su Šteinfurto apskrities administracijos atstovais – vėl naujas informacijos srautas apie vokiškąją integracijos patirtį: Šiaurės Reino Vestfalijos žemėje yra 50 integracijos centrų, įkurtų 2016 m. Centrus remia įvairios institucijos, kaip pvz.: mokyklos, bažnyčios, sporto klubai, ir asociacijos. Priemonės ir pastangos, siekiant palengvinti užsieniečių integravimą(si), daro įspūdį – centrams skiriama finansinė parama, dirba vertėjai iš/į 44 kalbas. Susitikimo-mokymų pabaigoje

vėl fiksuojame gerosios patirties pavyzdžius ir savanorystės reikšmę. Už nuoširdų priėmimą ir globą viso renginio metu padėka Ibbenbiureno profesinės mokyklos direktoriui, aktyviam projekto dalyviui C. Schneider ir jo komandai.

Trečiasis susitikimas. Stordas (Norvegija), 2018 m. rugsėjo 19-22 d.

Stordo susitikimas – labai informatyvus įvairiomis prasmėmis: įdomi patirtis ir artimesnė pažintis su norvegais ir Norvegija, efektyvus ir humaniškas požiūris atvykusių žmonių problemų sprendimus ir t.t. Priėmimas Stordo profesinėje mokykloje: susipažįstame su Norvegijos švietimo sistema, su Hordalando regiono suaugusiųjų švietimo teikiamomis galimybėmis atvykstantiems kitų šalių piliečiams. Galvojame apie tautiečius lietuvius, kurie emigracijai renkasi Norvegiją... Šalyje daug suaugusiųjų mokymo centrų, kuriuose kartu su norvegais mokosi ir lietuviai bei kiti imigrantai. Visi turi teisę nemokamai mokytis kalbų (norvegų, anglų ir kt.), kitų dalykų, taip pat įgyti profesinių įgūdžių. Beje atvykėliams, aišku ir mūsų tautiečiams, teisė mokytis yra su viena sąlyga – mokytis gali tik teisę gyventi šalyje turintys kitų šalių piliečiai. Lankome suaugusiųjų klases, kur be norvegų ir anglų kalbų mokoma gamtamokslinių dalykų, kompiuterinio raštingumo, socialinių mokslų (religijos, politikos) ir kt. Besimokantieji – skirtingų tautybių, klasės atmosfera – jauki, mažose grupelėse bendraujame su sirais, afganistaniečiais, rumunais, eritriečiais... Jie pasakoja savo atvykimo istorijas ir tikslus, telefonuose suranda šeimos nuotraukų – supažindina su šeimomis, o paprašyti mielai užrašo mūsų vardus savo kalbomis. Kaip jau minėta, klasės mišrios – kartu mokosi ir norvegai, ir kitataučiai. Integracija vyksta! Šiltas priėmimas Stordo savivaldybėje – mūsų laukia pats meras ir gurmaniškas šio regiono tortas bei kava. Meras Gaute S. Epland pristato socialinį Stordo paveikslą: 2016 m. – 65 pabėgėliai, 2017 – 48, 2018 m. prognozuoja 30, tautybės: irakiečiai, iranietiniai, sirai, eritriečiai, afganistaniečiai, etiopai, somaliečiai, rusai, ukrainiečiai ir kt. Imigrantų apgyvendinimas, sveikatos apsauga, mokykla/darželis, kultūra, sportas – sritys, kuriomis rūpinasi savivaldybė. Čia beje niekur neminimi imigrantai iš Europos Sąjungos. Tarptautinio kultūros klubo vadovė Jill Reed teigia, kad nors norvegai gana užsidarę, puoselėjantys savo tradicinę kultūrą ir papročius, bet jų požiūris „Svetimšaliai – keisti, bet jie galbūt puikūs, tik mes jų nepažįstam“ – labai pozityvus. Dalyvavimas įvairiose bendrose veiklose atvykusiems padeda greičiau įsilieti į vietines bendruomenes. Įdomu tai, kad Stordo projekto grupės lyderė Neeta Sankholkar pati yra imigrantė, 30 metų gyvenanti Norvegijoje. Ji – indė, tai matyti ir iš išorės, kalba anglų, prancūzų, ispanų, norvegų ir indų kalbomis. Be viso to, ši moteris labai komunikabili ir pilna empatijos ją supančiai aplinkai. Ji yra gerbiama ir laukiama įvairiose institucijose... Ar gali būti geresnis sėkmingos integracijos pavyzdys? Ačiū Neetai ir jos komandai už Stordo patirtis! 2019-ieji – paskutiniai projekto metai. Pagaliau, šis „Erasmus +“ projekto susitikimas leidžia realiai suvokti viską, kas mus supa ir jungia bei suteikia mums naują postūmį į priekį mūsų OPLICO projekto temoje apie atviros ir liberalios bendruomenės kūrimą. Mokomės vieni iš kitų, rengiame projekto rezultatus, galvodami apie išliekamąją jų vertę, atsakingai siekiame teigiamo projekto poveikio vietinėms bendruomenėms.

Aldona Kleivienė, projekto koordinatore